

Aleisi tori

SNRI/ADRON

De rijstblastziekte

Voorwoord

In de periode 1999-2000 heeft het ADRON het kwartaalblad Aleisi Nyunsu uitgegeven. We zijn er toen mee gestopt omdat de krant in zijn opzet te groot en ingewikkeld bleek. Met Aleisi tori proberen wij om elk kwartaal interessante onderwerpen op een niet moeilijke wijze te presenteren. Wij wensen U veel leesplezier.

L. Soerdjan M.Sc.
wnd. directeur

Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI)
Anne van Dijk Rijstonderzoekscentrum Nickerie (ADRON)

Bezoekadres: Europolder noord serie 2 no 16
telefoon: 212442
e-mail: adron@sr.net
webpagina: www.adron.info

Rijstblastziekte is de meest vernietigende schimmelziekte van de rijst.

Ontwikkeling van blast

De ontwikkeling van blast wordt beïnvloed door de temperatuur en de relatieve vochtigheid. Bij een temperatuur van 25-28 °C en een relatieve vochtigheid van meer dan 90% kan de schimmel heel goed groeien.

Hoe herkent men blast

De ziekte tast het meest de bladeren (foto 1) en de "nek" van de pluim (foto 2) aan. Op de bladeren ontstaan ruitvormige vlekjes waarvan het midden grijs of wit is en de randen meestal roodbruin.

Beheersmaatregelen

Het succesvol bestrijden van de blastziekte vereist een aanpak waarbij gebruik gemaakt wordt van resistente rassen, cultuurmaatregelen en chemische bestrijding.

Het maken van resistente rassen heeft zijn grenzen. De resistentie is in vele gevallen niet van lange duur en wordt al binnen enkele jaren verbroken. Het ontwikkelen van blastresistente rijstrassen is altijd een race tegen de klok.

De belangrijke cultuurmaatregelen zijn:

- ✓ Verbranden van aangetaste strodelen en stoppels.
- ✓ Schoon zaad gebruiken omdat blast met zaad kan worden overgedragen.
- ✓ Niet te veel ureum toedienen (meer dan 300 kg/ha). Gebruik van triple super fosfaat (TSP) en NPK heeft een gunstig effect op het onderdrukken van blast.
- ✓ Pas zoveel mogelijk onderwaterinzaai toe om de overdracht van de ziekte van zaad naar kiemplant te minimaliseren.
- ✓ Continu onder water zetten remt de ontwikkeling van blast. Het voor lange tijd droog leggen van het veld moet worden voorkomen.
- ✓ Dammen en kavelsloten goed onderhouden.

In vele landen zijn goede resultaten bereikt met middelen die de stof isoprothiolane bevatten zoals Fuzi-one.

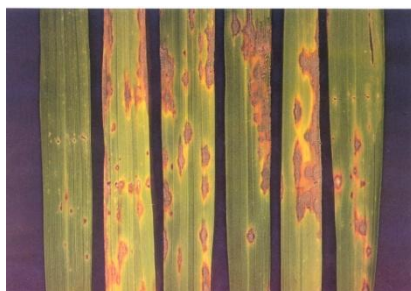

Foto 1: blast van het blad

Foto 2: "nekblast"

Onderzoek in rijstmolens

Wist U dat?

In het Chinees, het woord voor rijst hetzelfde is als het woord voor voedsel en dat in China een typische groet is: "heb je je rijst al gegeten?" in plaats van "hoe gaat het met je?"

Men verwacht dat je dan altijd met "ja" antwoordt.

Tijdens het drogen van padie wordt vocht uit de korrel verwijderd met behulp van verwarmde lucht. Om de beste kwaliteit te garanderen, wordt padie in Suriname meestal geoogst bij een vochtgehalte dat ligt tussen 18 en 21%. Om de padie te kunnen opslaan en verwerken, moet de padie gedroogd worden tot een vochtgehalte dat ligt tussen 13 en 14%.

Als padie niet op tijd (binnen 24 uur na oogsten) of onvoldoende (boven 14% vocht) wordt gedroogd, kan de kwaliteit achteruitgaan tijdens de opslag. Er kan broei, schimmelvorming en toename van insecten plaatsvinden, waardoor er wankleur, een afwijkende geur en smaak- en gewichtsverlies optreedt.

Padie die gedurende een langere periode dan drie maanden bewaard zal worden, moet worden gedroogd tot een vochtgehalte van maximaal 12,5%.

Het ADRON zal de komende oogstperiode onderzoek verrichten in diverse molens. Het onderzoek zal het droogproces in enkele molens volgen. ADRON wordt bij dit onderzoek bijgestaan door ir. Robert Elmont, rijstverwerkingsdeskundige.

Veel rode rijst in de velden

Rode rijst (ook wel onkruidrijst genoemd) is een serieus probleem in de rijstsector van Suriname. Uit onderzoek is vastgesteld dat elke 1% rode rijst in het veld ervoor zorgt dat de opbrengst ongeveer 6% minder is. Omdat rode rijst de voedingsstoffen die bestemd zijn voor de gewone rijstplant gebruikt, blijft er minder voedsel over voor de gewone rijst. De korrels van de gewone rijstplant worden zwakker en de kwaliteit van de padie neemt dan ook af.

In het voorjaarsseizoen 2009 is gebleken dat veel van de 'schone' velden plotseling veel rode rijst bevatten. Mogelijke oorzaken hiervan zijn:

- ✓ Gebruik van zaaizaad besmet met rode rijst zaden.
- ✓ Intensieve droge grondbewerking. Rode rijst zaden in de bodem kunnen jarenlang hun kiemkracht behouden en als ze met de grondbewerking naar boven komen, vinden ze de kans om te kiemen.
- ✓ Opgehaalde kavelsloten. Veel van de zaden liggen in de sloten.
- ✓ Droogleggen van de velden na de inzaai.

Het wordt voor het najaarsseizoen sterk aanbevolen om de onkruiden/rode rijst te laten voorkiemen en de opgekomen planten te vernietigen. Dit kan met herbicidebespuitingen of het onderploegen van de kiemplantjes.

Natuurlijk moet zoveel mogelijk schoon zaaizaad worden gebruikt.

Waarom geeft ADRON geen rassen uit?

Vaak hoor je dat ADRON nog geen rassen heeft uitgegeven maar alleen lijnen. **Wat is nu het verschil tussen een ras en een lijn?** Het verschil ligt in de naamgeving. Een lijn wordt een ras op basis van wettelijke regelingen. Er verandert dus niets aan de lijn dan slechts de naam. Omdat Suriname de wettelijke regelingen nog niet heeft, kan het ADRON dus geen rassen uitgeven. In feite heeft de SML dus ook geen rassen gehad, en zijn Eloni, Groveni en Ferrini altijd lijnen gebleven.

In Frankrijk, waar men wel de wettelijke regelingen heeft, zijn in 2008, ADRON-111 en ADRON-125 als ras uitgegeven onder de namen Arawara en Coppename.

In maart 2009 bestond het Anne van Dijk Rijstonderzoekscentrum Nickerie (ADRON) 15 jaar. Als werkmiddel van de Stichting Nationaal Rijstonderzoeksinstituut (SNRI) heeft dit centrum in de afgelopen periode een wezenlijke bijdrage geleverd aan de rijstsector waarbij voornamelijk gedacht kan worden aan de ontwikkeling en verspreiding van nieuwe rijstrassen die voor een degelijke vervanging hebben gezorgd voor het populaire maar niet meer goed presterende rijstras Eloni.